

CELDÖMÖLK HÍRLAP

=POLITIKAI-TÁRSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celdömlök, gróf Széchenyi-utca 12.
Telefon: 65. Csekkszám: 17.258.

Feliratok szerkesztés:
NAGY IMRE

Felirattal árák:
1 évre 10, 1/2 évre 5, 1/4 évre 2.50 pengő.
Megjelenik minden szombaton.

Ady Endre

emléke előtt tisztelgve állott meg a művelt magyar közvélemény halála 25 éves (forduló)ján. Folyóiratok emlékművekként állóztak neki, kiűnő író könyveket írtak négyesáráról... még a napilapok is emlékeztetéseket közöltek róla s ami, 25 évvel ezelőtt még elképzelhetetlen volt, mindegyik oldal a magaténak követte, csak a régi ölbérális s nagyobbrészt „svábokból lett magyarok” hallgatásként róla.

De a magyarok annál többet ládéztek és időzik különösen ezekben az apokaliptikus időkben: A Halál lovai vágatnak végig Európán. Hatálmias területeket emberi bukkákba vetett be a Halál s nem tudni, mi vár azokra, akik még élnek, s akiket ő, a halálba bocsúzó költő jobban sajnált haladóköltő önmagának is.

Mi is megállni előtte, aki a Halottak élén is az Élőiről énekel, a valóságos éléről, melyben sok a szépség és sok a gonoszág. Neki mindenkettől kijutott, akárcsak annak a nemzedéknek, mely vele száll a sirba e amely utána jött s utána száll a sirba. De, bármilyen szép verseket írt is a maitörő — a tegyebéket is a világirodalomban, mégis az élet költője ő. Az élet szent okkóbb élni akar — kiállította bele honfirtársai szívébe s hozzátette: Ha valakit Magyarországra vet ki a sorsa, annak ezazszorta inkább kell akarni.

Az Élet dalnokai volt hát, s élni s hódítani biztatta a fejtájt. Nálánál jobban sem nem látta, mint értett ennek a népeknek, nekünk magyaroknak az idegenek s rosszul aszámították hada. Akik csak azért kiállottak minden valódi magyar értékeiket, hogy a maguk pecsenyéjét zavartalanul pirítassák a magyar föld lángjainál. Hogy sirba száll a nemzet, szenved a nép, az nem izgatta őket. Harmcinmillió magyarral kápráztatták a nemzet fiát akkor, amikor milliószámra vándorolt ki a népünk idegenbe s ő, a nagy magyarok, állami kötelességen vándoroltatták ki véreinket. Kinek lett hát igazza? — most már felvethetjük a kérdést: annak a Rákosi — Kremszernák-e, kinek rövidös kódotésémet az elszakított magyarok legjobbjai beleygezték meg a nehéz triononi sorában, vagy annak a Franz Herzognak-e, akinek kassai díszpölgársága ellen a derek kaszálók méter hozart íven sorolták fel a

Sok beszédes hallgatás és kevés őszinte elismerés a Magyar Irodalompartoló Társaság első díjkiosztásáról

Felhívtuk már olvasónk figyelmét arra a furlangos „beszéljünk másról”-taktikára, amellyel a budapesti sajtó a Magyar Irodalompartoló Társaság díjkiosztásának ügyét kezelte. Megtörtént az a csoda, hogy az egész sajtó egyöntetűen foglalt állást egy döntő jelentőségű szellemi kérdésben: *egyöntetűen hallgalt*. Hallgattak a jobboldal és a baloldal, nem támadták a díjkiosztást egyetlen szerkesztőségben sem, de nem is dicsérték, s a legtöbb helyen csendesen a papirkosárba süllyesztették a döntést bíráló adó kurta hivatalos közlést is. E szervezetenéltségben is szervezetenéltségben a díjkiosztásról egyelőre magyarázatot találunk: *a jutalmak voltak névsorát: Szabó Dezso, Erdélyi József, Sinka István, Kodolányi János, Tamás Áron, Szabó Lőrinc, Szabó Pál, Bibó Lajos, Asztalos István, Barsi Dénes, Böszödy György, Gulyás Pál, Kádár Lejos, Talay Sándor. Vezetőiket övölt. Nita is kell nagyon elemezgetniük ezt a névsort, hogy megértésük a nagy hallgatást, de ha mégis megpróbáljuk nagyon is bezedessé válik a csend... Tizenhat lehetséges, öntudatos magyar íróról van szó, s egyszerre!...*

A döntés után három hétig vártunk s csak akkor csináltunk meglepett: ki hallgatott, ki nem? Azóta megint eltelt két hét: öt hét alatt sem jött meg az évi az *Uj Magyarorságnak*, holott a döntés előtt háromszor is hasábons cikket drukkolt a Társaságnak. Tudjuk miért: Szabó

Dezso nevét nem szabad leírni az *Uj Magyarorságnak*. Nem jött meg a szava az *Egyedül Vagyunk-nak* sem; pedig tavaly ilyenkor még ellen-Baumgarten-díjket ünnepelte a még össze sem gyűjtött díjakat. Nem oszadtott fel a döntés okozta meglepetésből a *Magyarság* sem: valószínűleg egyet sem ismer a megjutalmazott írók közül. *Erdős László* fogorvos ur, a *Magyarság* házi-Kodolányja nem kapott díjat... A magyar kultúra közismert barátja, az *Összetörés*, nagy buzgalomban ugyanabban a számban kétszer is közölte a kommuinkét, — a méltó kommuinkét — a méltó kommuinkét. Az *Uj Magyarország* talán nem tudja megérteni: mióta értenek a laikusok az irodalomhoz, — tehát hallgat, pedig annakidején ugyancsak nekigyürközött a kritikának. A *Magyar Nemzet* tavaly ilyenkor még csudólódó glosszázól valószínűleg a Mal Naphoz emigráltak: a lapban csak a hivatalos közlés jelent meg, megválaszoló és — gyászkeret nélkül. A *Népszava* a legkövetkezősebb: sem a díjkiosztás előtt, sem utána *egyáltalán nem vette tudomásul a Magyar Irodalompartoló Társaság létezését!*

A budapesti napilapok közül egyedül a *Reggeli Magyarorságnak* méltatta a díjkiosztást. Egy évvel ezelőtt Guszéjti azszegynéhány lelkes irodalombarát — írta Padányi Gulyás Jenő — s elhatározta, hogy havonta tíz pengőt fizet be, hogy az így adódó összeget évenként a legérdemesebb magyar írók közt szét-

osztassza... Az első östendő végén gyvenhatezer pengő kerülhetett szétosztásra s ebből tízezer pengő annak a Szabó Dezsőnek jutott, akit mondatnak megérthetetlennek, marakodónak túlnéznek, mindennek, de a magyarországi semmiképpen sem tudja eifelejteni, hogy ő írta meg nekünk „Az elsősorú íau”. A jutalomban részesült többi író névsora is mindenképp megemlítható. Ha mégis kiemeljük Szabó Dezső érdemét, és azért van, mert *tervezés és tisztelet értelek az országban, hogy az ő költő-jutalmával a Magyar Irodalompartoló voltaképpen a magyarországi nyelvben törlesztettek egy részletet egy olyan adósságból, amelyet az magyarországi magyarságnak adósságnak érteit, csak éppen nem tudta, miképp törlesztett!*

Vidéken nagyobb visszhangot keltett az első díjkiosztás. A marosvásárhelyi *Szekely Szó* szerint: „az irodalompartoló Társaság új szemléletet hozott az addigi irodalompartoló, paravános és sok tekintetben, igazabb megértést. Valóban szűkebb volt tehát erre az új alakulatra, mely első bemutatkozásával nemcsak irodalmi tájékozottágerőrdelt tett tanuságot, hanem arról is meggyőzőtt, hogy világhírűtől alapon sem ismeri az elfogultságot, hiszen a megjutalmazott írók között a legkülönbözőbb feltörasoknál találkoznak, munkádról éppen úgy akad a népi írók mellett, mint polgári író. A magyar élet és a magyar szellem egyegységét állította vissza és tiltakozó az a díjkiosztás és valóban nagy szerep van az

tisztában áll a magyar magyarok előtt s semmiféle idegen érdék sem tudja tőle megfosztani lennár s a kinek nevében, akieft élt, és az kinek nyelvén a huszadik század legzebebb verseit írta.

„Az mondja egy francia körmondás: aki életében nem kerül be az akadémiába, az holta után bekerül. De aki életében kerül be oda, az holta után ki fogják onnan rugni. A magyarság megelégedésmenteláitja, hogy amilyen mértékben — kezdj megosonni önmaga sajátos értékeit, ugyanolyan mértékben halványul azok

híre, akik Ady Endre szidalmazása árán, mint „jó fiúk” legtebbször a politikai jóváhagyás óda bekerültek. S ime már megértük: azokat tisztelgetni bezzámunk az Akadémián szellemi életünk elapogottja is. Az igaz érték megmarad. S a halás Ady Endre értéke egyre világosabb, mert őt nemcsak művészetileg s az általa megújult magyar irodalmi élet igazolta, hanem az idő is, melynek rostaán valóban csak az marad fenn, ami érték, s kibúll minden, ami értéktelen vagy ál-érték.

Néma farsang

„Rég veri más a magyart a Teremtő! Azt sem tudja, milyen lesz a jövőnd; Lez-e neki meg várnia jó napja? Oráljón-e bucsuljón-e?”

(Közlés)

Ezeréves fennállása óta, nem egyszer élt át a magyar nemzet olyan szomorú időket, amikor a lényesen nem lét között megérett. Tudjuk ezt a nemzet történetének lapjairól: — de érezzük mutatnak a költőnek fenn lédezett szavaival. Ha régoldatul mai költéses helyzetünkre, megállapíthatjuk, hogy a költő: keserű szavai szóról-szóra vonatkoztatatók a mai magyar sorsára. Ma sem tudja a magyar, milyen lesz a jövőnd: — hogy örüljön-e, busuljón-e, nem tudja manapság sem. Pedig itt volna a farsang, ősi tradíció szerint a mulatozás, a vigasság, az örvendezés, a bú-feltekítés évadja. Ma inkább rémes hangok szikoltanak a sötét érzéskába. A máskor kiabáló „Soh' se halunk meg!” duhaj kurjantás, ma inkább a kétségbeesés hangja, mint a kitörő öröme. Ez így helyesen is van, mert nem illik, hogy szeretlen, túlzott jókedv csapongjon akkor, amikor élethálót hárast vívja fennmaradásáért a mi megcsönkített hazánk. Az igaz magyar meg a gyűlölet poharát és a pakjos zene hangját mellett is, hazája jövője fölött aggódik.

Mai helyzetünkben tehát egyáltalán nincs oka a magyaroknak az örvendezésre. Szerencsétlen hazánk még mindig komoly okot ad arra, hogy hazaes lelkünk komor színeben lássa a magyar jövőt. Az a kis pirkács, amely

a horizont alján néha felcsillan, még nem az ívelő nap világossága. Lémondóknak azonban megsem szabad lennünk, nem szabad, hogy eszünkön csak a sötét felhőket lássuk, hanem a jövőbe vetett hittel optimizmusával a felhők mögött átszűrődő fényásvóit is meg kell látnunk. Mikor a busiakodó, mai magyar azt sóhajta felának, hogy „itt bajd-nem szabad élet volt”, nem szabad, hogy csak a sötét jelent lássa, hanem a jövőbe vetett érte hitével, hazafias akaraterejével kell, hogy előtte lebegjen a haza szebb jövője. Így-isten-segítse-kérel és nemeslelkű barátaink mellettünk állásával, a megpróbáltatások keserő pohára majd csak elmúlik fölünk. De illő, hogy a farsangi felszölytánó jobb hangulat közben is, gondoljunk hazánk mai helyzetére. Szálljunk tehát magunkba a nagy veszteségekre gondolva, ne legyen szeretlen a mi kedvtőlünk-szertelen. Hízz a magyar mulatást is sirva szokott; ma pedig különösen oka van, hogy sirva vigadjon. A jóízűs is azt követeli, hogy formáljunk hangon kívülváltan meg az itt-ott hangszobában kitáncoló farsangi jókedv. Nyugodjék bele a pajánváru-fialtság, hogy a szenvedés időnek szenvedő a farsangja is: járjuk hívó hittel az ezáltal boldog idők visszajárvételét, mert „lezz még egyszer ünnepe a világon!”

Ádódd is, míg ez a várva-várt ünnepe elérkezik, gondoljunk inkább hazánk sorsára, mint a mulatozásra. (D—k—e)

Kós Károly 60. esztendő

Az utóbbi időben egyik-egyik feltevéssel évfordultó a mai-utóbbi népeltelte a magyar szellemi élet. Azt is mondhatnók: a szellemi-életnek, mert sok az érdeklődés. De azt is megkérdésbe-alkér-ki, miért csak akkor ünnepeljük értékeinket, mikor azok már eljuttak az emberi kor 70-80-as tárházhoz? Valamilyen jóváértés van ennek, az eddig életem nem méltányolt alkotó felé és ez a jóváértés terhes öröksége a magyar szellemi életnek, vissza-visszatérő teherével, melynek Katona József és Madách Imre előtt is, után is voltak és lesznek szenvedői.

Nem lenne sokai szebb és igazabb az alkotó akkor ünneplni, mikor lelkének értékeivel megajándékozza — a nemzetet? Nem lenne emberibb egy-egy mű megjelentekkor gyujtani meg az örömtelüket, hogy ne az életkor ünnepeijük meg az alkotóban, hanem az alkotást?

Igaz és szép dolgok ezek a ha ma ezeken a hasábon mégis a „bevett mód szerint” ünnepe-llünk egy magyar értéket, akkor ezt azért tesszük, mert úgy érezzük, hogy a hangos ünneplésben kisebb megjelentek rólá. Kós Károlyról van szó, akinek alkotó munkája mellett nem szabad od néllük tovább sétálni.

Neve öszeforr Erdély nevével. Erdély minden táján megtalálhatjuk alkotó zenélének köbe formált birtétől. Itt egy templomról, iskoláról, kultúrban, ott egy gazdasági akadémiáról, műcsarnok épített — ha kiállítás a buda-pesti állatkert hangulatos épületei közé, vajlon esztünkbe öltik-e, hogy ezt is Kós Károly építette? A trianoni Erdély minden szellemi mozgalma, minden harc, mely a magyarság megtartásáért, felemeléséért folyt, ott találta őt az első sorban. Lohadt járt és járja még ma is a vidéket, segít ahol szükség van erre, épít, nevel, erjeszt. Kós Károly azok közé a jeles emberek közé, akik nem várnak munkájukért díjazást, hanem csak azért, mert szeretnek dolgozni az alkotás, a segítség gyönyörűségét tartják.

Az építkezésben meghonosított nemes egyszerű magyar vonalait, harmónikus magyar kifejezés módját talán még nem is tudjuk eléggé értékelni. De eljön még az idő, mikor burvarkodással, alkotással odállják őt Bartók és Kodály mellé, hogy az ősi, csodás melodikák kiegészítéseként megjelenjen az építkezésben is a magyar lelki alkotnak megfelelő tiszta magyar forma. Irodalmi művelt a magyar irodalom nagy értékei közé kell sorolnunk. Az „Attila király éneke”, a „Kalotaszög”, a „Varjú nemzet”, a „Országépítő”, „Gálók”, „Erdély köveit” és színműveit: „Budai Nagy

Anna!”, és az „Országépítő” gyűjteménye a magyar irodalomnak.

A hasábon szellemi bizonyítékának az alkotó Kós Károly kiemelt és méltó jellemzése nem is az a célunk. Csak annyit, hogy a nagy ünneplésben megemlékezzünk, és a reflektor fényébe, nem azért, mert hatvan éves — erről Kós Károly nem tehet, de azért, hogy bemutat-sunk egy alkotó, igaz magyart, aki az ősi tiszta magyar kultúrát harcol, hogy a köbevérté formákban, a szavak, mondatok zsinálján keresztül bemutatva hamisítatlan önmagunkat. (Nemzetlőr) —m—

Fizessen elő lapunkra!

Házi betegápolási tanfolyam

Eleonóra Bajor kir. hercegnő kezdeményezésére Győmőrey Éva orvoskezelő főpolgármester vezetésével Sávárdon házi betegápolási tanfolyam nyílt meg. Örvendetes dolog, hogy ilyen nemes és hasznos előadásra 30 hallgató jelentkezett. Még nem hálaíróba a két előadónak munkája és fáradságát nem ismerő áldozatkészsége. A tanfolyam január 17-ől, február 1-ig tart. Minden este 6-8-ig. A tanfolyam díjmentes, után oklevelet kapnak a hallgatók és annak birtokában jelentkezhetnek a Vöröskereszt ápolói tanfolyamra.

Előadás a Vöröskereszt munkájáról

A sávárdi állami el.-iskolában az elmúlt vasárnap délután 3 órai kezdettel, a Vöröskereszt munkája háborúban és békeidőben cimen vitéz Csermely István tanfőnök tartott értekes és tanulmányos előadást. A kísérő műsorban többek közt a gyermekek színelőadása is szerepelt.

Agnes tevez Sávárdon

Az Agnes leányklub január 15-én este a Koronában tartotta szokásos tevesétjét. Igen jó hangulatban folyt is az est, késő órákig együtt maradt a közönség. A húsz jóvedelem a f. kuth. előkötőhöz osztált szolgája.

Köszönetnyilvánítás.
Mindenkinek, akik elhnyvt órá-ga édemények, jó anyosnak
Üz. Kovács Ferencné
tisztelettel részvételt kiváltva
köszönt, csodort bízvástak vagy
bármilyen módon társadalmi
enyhítéssel, ezon is legújabb
szereplésükre köszöneteket.
Gyászoló család.

Látogatás a zenészeknél

(Sávárd, 1944 január). Amint beléptem a Sávárdi Levente Egyesület zeneosermének asbján a miatt, hogy beszámolóit írjak az ott történt dolgokról, folyó munkáról és a leventék áldozatkészségéről, meg kell állapítanom, hogy kevés olyan levente zenekaroztály lehet az országban, amelyik ilyen sokszínű teremtésművelő rendelkezik. Kiseb csoportokba hordtam végig személt a falon függő hangszereken. Nem mintha nem látam volna lyent, hanem teljes elismerésem azok a leventék, akik ezeken a hangszereken olyan remek zenét szolgáltattak. Ha jól meggondoljuk, teljes meggyűlölettel mondhatnánk, hogy a leventetisztelem egyik legszebb éva. A zenekar egyik vezetőjével David Lajosval való beszélgetésem során megkérdeztem milyen a szakosztályi élete? Huszonnégy tagból áll a kar, — mondja a vezető — nagy-szerden tudják a Himnuszot, Szó-

zatot, Hízekegyet, valamint szám-osa indultól. Meglepő, hogy milyen nagy akarással, odaadással dolgoznak a közöttük alig 15-18 éves fiók is. — Elmény és élvezet volt számomra, mikor a kiszenekar vezetője a zenekarral együtt a nagyterembe jöttak, hogy a zenekarral együtt a nagyterembe jöttak, hogy a zenekarral együtt a nagyterembe jöttak.

Nehézségek azonban mindig akadnak — mondja tovább a vezető. Szükségük lenne néhány hangszerre, például cintányérra, mert az egyik levente akkorát ütött rá, hogy megrepedt. Én ugyan készséggel ajánlottam egyet, de az nem használható, (ugyanis a sorok írja borhályosodott). A háborús nélkülözések, valamint a p. pénzügyi helyzet miatt nem tudnak eleget tenni a kívánalmakkal. Az utánpótlás bármily nagy akarással egyezik is átírdálni a nehézséget, mégis akadályokba ütközik. Legálább másiel-két év kell ahhoz, hogy az őszes hangnemek között a teljes egyetértés meg legyen. Mire azonban beletanulnak, egy része katona lesz, másrésze pedig elkerül vidékre, ami aztán a zenekar életében visszaesést jelent. Ünnepeken, másre való kivonulások a zenekar szimbóluma — levente intézménynek.

Végül kéri a szakosztály a nagy-közönség támogatását, hogy által-bizalmat kapjanak és tudásuk legújabb nyujtasák, hogy minél nagyobb lépekkel hátsádszának a teljes elismerés felé. B. L.

Helyreigazítás

Helyreigazításképen közöljük, hogy lapunk legutóbb számában az Esti Újság téves közleménye alapján a szombathelyi cukorpanama ügyében több személy leértékelését közöltük. Illetékes helyi közlés szerint csak Bérczes József, Bérczes Jánosné, Gungel Károly, Gombás József és Vid (Bérczes József nevéje) voltak elosztva letartóztatásban, kibet néhány nap múlva szabadlábra helyezték, kivéva Bérczes Józsefet és Videt.

Nyulbört, szörmét, tollat legmagasabb áron vesz

TÁNYGÁNY, SÁVÁRD

HIREK

Harctér kiiktetését követően Jánoshegy

Folyó hó 20-án, esztendőnk a Jánoshegyi harcok utolsó napját felemleni és megható harctér kiiktetését követően Jánoshegy volt.

Nemzetvédelmi kerestetik

Nemzetvédelmi kerestetik kapott Sárvárot Nagy Dezso vezette.

Pályázat gazdasági munkaköri felügyelő állásokra.

A földművelésügyi miniszter pályázati hírdetést gazdasági munkaköri felügyelő állásokra.

MOZIK MŰSOR NEMZETI MOZI CÉLDOMOLKI JANUÁR 23. SZOMBAT, 30. VASRNAP

TITOLI FILMSZÍNHÁZ BÉPELÉN JANUÁR 30. VASRNAP

Megadták a használati engedélyt

Vasgázeres, Szentivánfa, Uralvári közlegények, hogy a besorozotti villanyvezetéseket használható vegyék.

Tilos takarmányozási célokra

Tilos takarmányozási célokra tépértékek nem bízó örölemekkel forgalombahozni.

Aranylakodalom

Aranylakodalom. Nagy István ny. máv. főkezes és nejne Gulgicer Anna csütörtökön ünnepelték meg házasságkötésük 50 éves évfordulóját.

Szerződők munkások és munkadók figyelmébe

A m. kir. Minisztérium által kiadott 1944. évben irányszó legkisebb és legnagyobb munkadókra vonatkozó hirdetemény a községhez 4-8 sz. jegyzői iródjában megtekinthető.

kerestetik

fejlemező gazdaságba. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatalban lehet meg tudni.

Harctér kiiktetését követően Jánoshegy

A Földművelésügyi miniszter előzetesen oklevéllet és pénzjutalommal tüntette ki Id. Pados József szőkegyelbit, Horváth József szőkegyelbit, Baranyai László kezesnaposként gazdasági cselleket, valamint Id. Póty József bögösi, Id. Farsang József kádai gazdaságot és pénzülni vezetőket is.

Hirdetmény.

Izlelék közöszben (az országait mellől) Vadász Pál örökösével a tulajdonokat képező, korcam-épiletet (lakással), mézárakkal és vegyesüzeműsége céljára alkalmas helyiségekkel, megfelelő gazdasági épületekkel), valamint lakás- és korcamabendezést 1944. évi, január hó 31-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen adják el.

Eladó

A Sághegyen 1214 □-01 szabadterületű szőlőnek való szántóföld a céldomolki oldalon.

100-as Csepei motorkerékpár eladó.

Vasutas közgyűlés. A Magyar Keresztény Szociális Vasutasok Országos Gazdasági Egyesülete céldomolki Csoportja (V. g.) 1944 február 2-án d. e. 11 órakor tartja rendes évi közgyűlést a Vasutas Körben.